

Xavier Quintana: “cal conservar els valors ecològics del territori”

La possibilitat que els aiguamolls del Baix Ter es converteixin en un parc natural és cada cop més a prop. La càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis té molt a veure en el procés de definició del futur Parc.

Fa més de vint anys que s'hi treballa i, amb tot, la feina encara no està acabada. En aquests anys hi ha hagut il·lusions, esperances i decepcions en el trajecte per aconseguir protegir un espai d'alt interès ecològic com són els aiguamolls del Baix Ter, que, juntament amb el massís del Montgrí i les Illes Medes, formen part d'una proposta de parc natural a tocar de Torroella de Montgrí i Pals. Aquesta és l'aposta de la càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis de la UdG, que dirigeix Xavier Quintana. La Càtedra, però, gairebé és al final de tota aquesta història que va començar amb el primer treball de recerca de Quintana, tot just acabada la carrera. Alguna cosa va veure aquell jove investigador que el va moure a defensar, des dels arguments científics, la necessitat de preservar la biodiversitat dels aiguamolls. I aquesta no era cap altra cosa que la seva accelerada destrucció. “Comptant només des del moment en què es va crear el Parc dels Aiguamolls de l'Empordà, l'any 1983, del qual els del Baix Ter van quedar fora, que s'han reduït en un

40% les zones humides”, destaca Quintana, que afegeix que si no es vol condemnar l'espai a la desaparició cal fer alguna cosa. I el que s'ha dut a terme s'ha fet en el marc de diversos projectes de recerca destinats a conèixer el funcionament ecològic d'aquests espais i, quan ha estat possible, a revertir alguns d'aquests espais al seu estat anterior. Per tirar endavant aquests projectes s'ha comptat amb l'ajuda d'un parell de projectes LIFE i diversos projectes de recerca propis. L'esforç dels investigadors ha permès recuperar diverses zones humides i algunes espècies amenaçades, com la tortuga d'estany o el fartet, un peix endèmic de la península Ibèrica i que es troba en risc d'extinció, i restaurar els hàbitats en què aquestes espècies són presents.

Com acostuma a passar quan es vol revertir l'ús d'un espai, no tothom està d'acord a protegir la biodiversitat o, en tot cas, hi està d'acord sempre que la protecció es faci en un altre lloc. De tota manera, la consciència que és convenient una regulació conservacionista dels usos del sòl es va estenent entre tots aquells que, d'una manera o altra, hi estan implicats. Una implicació diversa, perquè els aiguamolls es troben en una zona que encara és agrícola, però que també és turística i urbanísticament atractiva. Cal, doncs, compatibilitzar aquests usos amb la urgència de la protecció del medi.

Diversos aspectes dels aiguamolls del Baix Ter. D'esquerra a dreta: Intervenció per recuperar una de les llacunes. L'espai humit amb les Medes al fons. Vista aèria que mostra, en la part superior, una zona urbanitzada que caldrà desmantellar. El fartet, *Aphanius iberus*, peix endèmic d'aquestes aigües i que es troba en risc d'extinció.

Amb tot, el més delicat és delimitar la zona de protecció. La qüestió dels límits és important, saber fins on ha d'arribar la reserva, perquè, com explica el director de la Càtedra, "la seva definició garantirà la futura conservació d'aquests espais". Un cop els límits estiguin definits, es podrà dur a terme una gestió integrada que permeti l'ordenació de l'espai, que és una feina del tot necessària perquè "cal conservar els valors ecològics del territori", diu Quintana. A partir d'aquest moment, es podrà procedir a fomentar les espècies autòctones, tornar a introduir les que havien desaparegut i fer fora les invasores, que n'hi ha i són moltes. A més, la recuperació dels usos tradicionals del territori, amb l'aplicació d'una agricultura adequada a l'entorn, permetrà veure el Parc no només com un fet biològic, sinó també cultural, que pot esdevenir el focus d'atracció d'un turisme de qualitat.

Però tot això és al final del procés, en un punt on la càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis formalitzarà la seva relació amb els aiguamolls. Avui, Xavier Quintana vol fer èmfasi en el fet que van aconseguir dos projectes LIFE consecutius per bastir el costellam d'aquest futur Parc Natural: "que et donin dos LIFE no és gens habitual i és senyal que el projecte s'ho valia", conclou.

Xavier Quintana: "Comptant només des del moment en què es va crear el Parc dels Aiguamolls de l'Empordà, l'any 1983, que s'han reduït en un 40% les zones humides."

El futur Parc dels aiguamolls del Baix Ter no només ha de ser vist com un fet biològic, sinó també cultural, que pot esdevenir el focus d'atracció d'un turisme de qualitat.

Ecosistemes Litorals Mediterranis

Patrocini: Ajuntament de Torroella de Montgrí, Fundació Privada Girona: Universitat i Futur.

Direcció: Xavier Quintana

Adreça: Museu de la Mediterrània, C/ d'Ullà, 31, Torroella de Montgrí, 17257-Girona

Telèfon: 972 75 51 80

Fax: 972 75 51 82

Web: en construcció